

PAŃSTWOWA RADA OCHRONY PRZYRODY
THE STATE COUNCIL FOR NATURE CONSERVATION

Ministerstwo Środowiska, ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
TEL.: (+48) 22 57 92 017, FAX: (+ 48) 22 57 92 730, SEKRETARIAT@PROP.MOS.GOV.PL

PROP/16-07

Warszawa, 14 kwietnia 2016 r.

UCHWAŁA

w sprawie funkcjonowania PROP jako organu naukowego CITES oraz EU WRT

Państwowa Rada Ochrony Przyrody apeluje do Ministra Środowiska o pilne zapewnienie właściwego funkcjonowania działań Rady, w tym zapewnienia możliwości realizacji działań nałożonych na Radę przez art. 61 ust. 1 i 6 oraz art. 96 ust. 3 pkt 1-6 ustawy o ochronie przyrody. Wymaga to wywiązywania się przez Ministra z nałożonego przez art. 96 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody obowiązku pokrywania ze środków budżetu państwa wydatków niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Rady.

Jednocześnie Rada informuje wszystkich zainteresowanych, że do czasu zapewnienia środków na właściwe funkcjonowanie, ma zamiar kontynuować przygotowywanie opinii, jednak będzie to możliwe jedynie w takim zakresie i czasie, jaki jest realny w przypadku ciała doradczego działającego ochotniczo, w czasie wolnym od pracy zawodowej. Uniemożliwia to dotrzymanie terminów ustalonych w art. 61 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, Państwowa Rada Ochrony Przyrody jest organem naukowym w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi (EU WRT), a co za tym idzie – pełni także funkcję organu naukowego Konwencji o Międzynarodowym Handlu Dzikimi Zwierzętami i Roślinami Gatunków Zagrożonych Wyginieciem (CITES). Zgodnie z ust. 6 cytowanego wyżej artykułu, opinie wynikające z przepisów EU WTR Rada powinna wydawać w czasie 14 dni od dnia wystąpienia o nią przez organ zarządzający (ministra właściwego do spraw środowiska).

Od lat liczba spraw rozpatrywanych przez PROP jako organ naukowy CITES i EU WTR systematycznie rośnie. W roku 2015 Rada opracowała i przyjęła rekordową liczbę 400 uchwał w tych sprawach, co daje średnio ok. 1,6 opinii na każdy dzień roboczy. Przygotowanie każdej takiej ekspertyzy zajmuje średnio kilka godzin pracy wymagającej wysokospecjalistycznej wiedzy. Dodatkowo członkowie PROP poświęcili w roku 2015 ponad 30 dni roboczych na wyjazdy związane ze spotkaniami międzynarodowych organów CITES i EU WTR, przy czym każde ze spotkań wymagało wcześniej przeciętnie kilku dni przygotowań merytorycznych.

Członkowie Państwowej Rady Ochrony Przyrody działają społecznie i nie otrzymują za swoją pracę żadnego wynagrodzenia. W większości są zatrudnieni w różnych instytucjach i pełnią rozmaite, często bardzo odpowiedzialne funkcje. Na wyjazdy związane z pełnieniem funkcji w PROP najczęściej muszą przeznaczać swoje urlopy. Rada od wielu już lat zwracała uwagę, że nakładanie na działające nieodpłatnie ciało doradcze obowiązków organu naukowego CITES i EU WTR jest niewłaściwe, nieefektywne i nieetyczne, oraz że nie ma możliwości właściwego realizowania zadań takiego organu bez zapewnienia odpowiednich środków.

Wyrażaliśmy to między innymi w opiniach i pismach nr [PROP/CITES/2010-085-1-ak](#)¹ z 16 września 2010 r., [PROP/CITES/2011-094-1-ak](#)² z 13 czerwca 2011 r., [PROP/CITES/2012-101-1-ak](#)³ z 23 maja 2012 r. W kraju o takich rozmiarach jak Polska i takiej skali międzynarodowego obrotu okazami roślin i zwierząt objętych ochroną, organ naukowy CITES i EU WTR powinien zatrudniać kilka osób na pełne etaty oraz mieć środki na ekspertów zewnętrznych, wspomagających go w sprawach wymagających wiedzy wykraczającej poza specjalności osób zatrudnionych. Tak jest to też zorganizowane w większości krajów rozwiniętych. Dlatego PROP wielokrotnie postulowała utworzenie odrębnego, profesjonalnego organu, który przejąłby od niej te obowiązki. Od kilku lat Ministerstwo Środowiska oficjalnie akceptowało ten postulat i przygotowywało odpowiednie zmiany prawne. Biorąc to pod uwagę, PROP dokładała starań, by do czasu zmiany przepisów nie powodować blokady obrotu chronionymi gatunkami i starała się wydawać konieczne opinie, choć nie dało się unikać pewnych opóźnień. Jednocześnie w poprzednich latach Ministerstwo Środowiska zapewniało wsparcie eksperckie działalności PROP jako organu naukowego CITES i EU WTR, finansując przygotowywanie ekspertyz na potrzeby projektów opinii przez specjalistów zewnętrznych.

W połowie października 2015 r. skończyło się finansowanie zewnętrznego wsparcia eksperckiego. Mimo to Rada stara się kontynuować przygotowywanie i wydawanie opinii. Od tego czasu do dnia dzisiejszego Komisja PROP ds. CITES przygotowała i przyjęła 175 uchwał w sprawach CITES i EU WTR, z tego 87 w roku 2016. Daje to w bieżącym roku wynik przeciętnie ponad 1,2 opinii na każdy dzień roboczy. Niestety – jest to znacznie poniżej aktualnego zapotrzebowania, które wynosi ponad 3 opinie na każdy dzień roboczy. Powoduje to powstawanie znacznych zaległości, a w konsekwencji opóźnień w rozpatrywaniu wniosków przez Ministerstwo Środowiska i wydawaniu świadectw oraz zezwoleń CITES i EU WTR.

Początkowo PROP otrzymywała z Ministerstwa sugestie, że brak środków na wsparcie eksperckie jest sytuacją tymczasową. Jednocześnie Rada otrzymywała z Ministerstwa pisma z ponagleniami o terminowe przygotowywanie opinii. Dopiero podczas posiedzenia Prezydium PROP w dniu 14 marca 2016 r. Główny Konserwator Przyrody poinformował, że Ministerstwo nie uważa już za właściwe przenoszenie obowiązków organu naukowego CITES i EU WTR z PROP do innego ciała. Rada została także poinformowana, że w nieokreślonej przyszłości zostanie rozważona zmiana przepisów, w celu umożliwienia zatrudniania specjalistów, ale obecnie nie ma na ten cel zabezpieczonych środków i Ministerstwo nie zamierza na dotychczasowych zasadach finansować wsparcia eksperckiego.

Rada w pełni podtrzymuje swoje stanowisko, wyrażane w przeszłości (m.in. w [piśmie do Ministra Środowiska](#)⁴ z 10 września 2007 r. i w opinii nr [PROP/CITES/2009-090-1-ak](#)⁵ z 30 kwietnia 2009 r.), że art. 96 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody jednoznacznie nakłada na ministra właściwego ds. środowiska obowiązek pokrywania ze środków budżetu państwa wszelkich wydatków niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Państwowej Rady Ochrony Przyrody, w tym w szczególności wypełniania przez Radę jej obowiązków ustawowych. Art. 100 ustawy dodatkowo upoważnia do pokrywania kosztów związanych z delegacjami członków Rady, mimo że nie są zatrudnieni w Ministerstwie, ale w żadnym razie nie ogranicza kosztów kwalifikujących się do refundacji do tej kategorii wydatków. PROP nie przesądza, w jaki sposób ma być zapewnione wsparcie i finansowanie działalności,

¹ http://prop.info.pl/wp-content/uploads/2016/04/10-085-01_OGL_zalegle-opinie.pdf

² http://prop.info.pl/wp-content/uploads/2016/04/11-094-01_OGL_zawieszenie-opiniowania.pdf

³ http://prop.info.pl/wp-content/uploads/2016/04/12-101-1_OGL_brak-mozliwosci-funkcjonowania-Komisji.pdf

⁴ http://prop.info.pl/wp-content/uploads/2016/04/07_PROP-CITES-pismo-MS.pdf

⁵ http://prop.info.pl/wp-content/uploads/2016/04/09-090-01_OGL_fianansowanie-organu-naukowego.pdf

jednak zaznacza, że bez niego właściwe funkcjonowanie Rady jako organu naukowego CITES i UE WRT jest niemożliwe.

PROP informuje, że do czasu zapewnienia odpowiedniego wsparcia eksperckiego, ma zamiar nadal starać się wypełniać obowiązki organu naukowego CTES i EU WTR w takim zakresie, jaki jest możliwy w warunkach pracy wykonywanej społecznie, w czasie wolnym. Oznacza to obecnie możliwość wydawania maksymalnie 2-3 opinii dotyczących CITES i EU WTR tygodniowo. zdajemy sobie sprawę, że skutkować to będzie dalszym narastaniem zaległości. Wyrażamy z tego powodu ubolewanie, zdając sobie sprawę, iż może to powodować straty finansowe czy uniemożliwiać programy hodowlane. Niestety – do czasu zapewnienia przez Ministerstwo odpowiednich środków na funkcjonowanie PROP, nie ma innej możliwości. Informujemy, że Rada będzie się starała w pierwszej kolejności rozpatrywać wnioski dotyczące żywych zwierząt, dla których szybkie wydanie odpowiednich zezwoleń czy świadectw jest konieczne dla zachowania ich dobrostanu, a także dotyczące produktów łatwo psujących się. Liczymy na zrozumienie osób i instytucji oczekujących na załatwienie spraw wymagających opinii PROP i zapewniamy, że dołożymy starań, by gdy tylko Minister Środowiska zacznie wywiązywać się ze swojego ustawowego obowiązku finansowania działań Rady, możliwie pilnie nadrobić zaległości.

dr Andrzej Kepel
przewodniczący
Państwowej Rady Ochrony Przyrody

Do wiadomości:

- Minister Środowiska
- Główny Konserwator Przyrody
- Departament Leśnictwa i Ochrony Przyrody, Wydział ds. Konwencji Ministerstwa Środowiska
- wnioskodawcy oczekujący na rozpatrzenie spraw wymagających opinii PROP
- opinia publiczna